

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Varieté lesz a Népoperaából*

Forrás:

Pesti napló

Bp.

1915. VI. 17.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Népopera

Idő

„1915”

Személy

Helyszám

Varieté lesz a Népoperaából

Elfogadták az új bérlők ajánlatát

A pénzügyi bizottság pénteki ülésének háromnegyed részét a Népopera bérletének lapunkban ismertetett ügye foglalta le. A városgazdasági ügyosztály előterjesztéséért a polgármester erősen exponálta magát. Hosszabb védőbeszédében megállapította, hogy az ajánlattevők: báró *Hatvani* Károly, báró *Köhner* Jenő, *Gervai* Dezső és *Koch* Károly gazdag és előkelő pesti polgárok, akiknek a vállalkozását reálisnak kell tekinteni. Döntő érve pedig az volt, hogy az idegen nyelvű előadások és a varieté-attrakciók a főváros idegenforgalmának egyik fontos feltételét képezik. Szavazásra kerülén a sor, a többség mellőzte *Preyer* Hugó halasztó indítványát és 18 szavazattal 6 ellenében elfogadta a tanács javaslatát. Az előterjesztés ellen szavaztak: *Perczel* Béla, *Platthy* György (I. kerület), *Szekula* Gyula (II. kerület), *Szilágyi* Károly (III. kerület), *Preyer* Hugó (IV. kerület) és *Hajós* Zsigmond (V. kerület). Mellette szavaztak: *Weinek* József (II. kerület), *Székely* Ferenc, *Eulenburg* Salamon (IV. kerület), *Glücksthal* Samu, *Bródy* Samu, *Sándor* Pál, *Schreyer* Jakab, *Darvai* Fülöp (V. kerület), *Pető* Sándor, *Leitner* Adolf, *Feleki* Béla, *Rózsavölgyi* Manó (VI. kerület), *Ehrlich* G. Gusztáv, *Paksy* Béla (VII. kerület), *Havass* Rezső, *Glück* Frigyes (VIII. kerület), *Springer* Ferenc (IX. kerület) és *Löwy* Lajos (X. kerület). Tizenhatan távollétükkel tüntettek. Az emlékezetes vita befolyása a következő volt:

Platthy György kifogásolta, hogy a tanács ezekben az időkben egy új mulatóhely, létesítésére

tesz javaslatot. Mialatt láta a Népopera lassu kimúlását, amelyért a főváros szokatlan nagy áldozatokat hozott, hiszen nemcsak telket bocsátott rendelkezésére, hanem 1,300.000 koronányi kölcsönrel terhelte meg a telkét. Talán ott volt a hiba, hogy a Népopera ahelyett, hogy a népies irányra fektette volna a súlyt, azonnal igen magasan kezdte. Most azután egy olyan tervvel állunk szemben, amely a város pénzén és területén épített házban varieté és mozi létesítését kívánja, olyan terv, amelyhez a magyar kultúrának semmi köze és amelyet semmi szín alatt nem hajlandó pártolni. A főváros most ebbe a mentőhorgonyba kapdskodik bele s ez az állapot szerinte azért következik be, mert a főváros nem gyakorolt ellenőrzést a tekintetben, vajjon a beruházásra engedélyezett 600.000 koronát tényleg befektették-e, hanem még újabb 700.000 korona hitelt engedélyezett. A javaslatot nem fogadja el.

A polgármester szerint ezt a kérdést higgadtan kell kezelni. Magát az ügyet az ajánlat benyújtása tette aktuálissá, amely magától merült fel és amelyet nem a tanács forszírozott. Ugy a pénzügyi szempontok, mint a főváros anyagi érdeke azt kívánják, hogy a kérdés gyorsan megoldódjék. Az ajánlatot a tanács kedvezőnek tartja. A tanács mindent elkövetett, hogy a Népopera operai célokat kövessen a jövőben is. Arról van a jelen esetben szó, hogy vagyonos emberek, akiknek multjuk van, nem sejtjés, hanem nivós dolgot akarnak csinálni. Annyira helyesnek tartja a felvetett eszmét, hogy minden gondolkodás nélkül még arra is hajlandó volna, hogy egy ilyen etablisement céljaira telket engedjen át. Teljesen és a legjobb meggyőződése szerint helyesli a javaslatot. Egy szempont van, amely bizonyos megnyugtatót tesz szükségessé s ez a magyar nyelvnek a kérdése. Tehát csak arról lehet szó, hogy drámai és operett előadások idegen nyelven való megtartását a tanács engedélyéhez kellene kötni. Minthogy az ajánlat nagyjában előnyös, a tanács azt pártolól fogja a közgyűlés elé terjeszteni. Ha a közgyűlés mást fog akarni, a tanács meg fog hajolni a köz-

gyűlés akaratára előtt.

Szilágyi Károly annak a nézetének adott kifejezést, hogy a főhiba az volt, hogy a vállalkozás tökeszegény volt. Indítványozta, hogy a főváros újból tárgyaljon a kultuszkormányval a Népopera átvétele iránt. — *Székely* Ferenc elfogadja az előterjesztést. Budapest ma már annyira nagyváros, hogy bátran tért engedhet az internacionális kultúrának. — *Havass* Rezső nem rokonszenvezik a tervvel, mert a magyar kultúrát félti tőle. Mondjon le a város a másfélmillióról és legyen ismét szabad tér a Népopera helyén, vagy pedig tartsák fenn azt olcsóbb színház céljaira, esetleg népgyűlések, felolvasások tartására. Minden körülmények között azonban az ellenőrzést a tanácsra kell bízni. — *Preyer* Hugó azt kifogásolta, hogy a legfontosabb kérdéseket megint a legutolsó közgyűlésen tárgyalatják. Halasztást óhajtott a kérdésben. A háború befejeztével a tanács újból előjöhet ezzel az előterjesztéssel. — *Szekula* Gyula *Székely* Ferencel polemizált s azt mondotta, hogy van ebben a városban elég látnivaló, nem kell követköznünk nemzeti jellegünkben. Végül esetben hozzájárul ugyan az előterjesztéshez, de akkor is feltétlenül fentartandónak tartja a magyar nyelv kizárólagosságára vonatkozó pontot. *Székely* Ferenc személyes természetű felszólalása után *Hajós* Zsigmond a multa vetett visszapiantást és megállapította, hogy a főváros a kultura nevében már igen sok áldozatot hozott és sokszor olyan körülmények között, amelyek nem egészen feleltek meg a kulturális álláspontnak. Halasztást indítványoz azért, hogy ebben a kérdésben világosabban lássunk, de halasztást indítványoz azért is, mert jobbnak tartaná, ha a polgármester visszatérne a régi tervhez s újabb tárgyalást kezdene a kultuszkormányval. — *Perczel* Béla ellenzi a javaslatot. — A polgármester reflektált még *Hajós* felszólalására. — A bizottság ezután 18 szóval 6 ellenében elfogadta a tanácsi előterjesztést a következő kiegészítő kikötésekkel: az épület átalakítása esztetikai szempontból kifogástalan legyen; a színház kulturális és magyar jellegét a tanács ellenőrizze; lehetőleg népies előadásokat is tartsanak a színházban és végül drámai és operett-előadásokat idegen nyelven csak a tanács előzetes beleegyezésével lehet tartani.